

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 432/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. A., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. V., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 3/2010 z 10. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2010 doručená sťažnosť Ing. M. A. (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 3/2010 z 10. marca 2010.

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 43 Cobú 254/2009 z 11. júna 2009 vymenoval podľa § 71 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) sťažovateľa spolu s ďalšími členmi štatutárneho orgánu za likvidátorov obchodnej spoločnosti V., a. s.

Sťažovateľ proti touto rozhodnutiu podal odvolanie, v ktorom uviedol, že v zmysle § 66 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 30. júna 1999 v čase vymenovania do funkcie likvidátora spoločnosti už nebol členom predstavenstva spoločnosti, a taktiež, že na vymenovanie do funkcie likvidátora neudelil súhlas. Svoju argumentáciu založil na tvrdení, že síce *„bol od 11. 3. 1998 členom predstavenstva likvidovanej spoločnosti. Listom zo dňa 15. 6. 1999 však oznámil predstavenstvu a dozornej rade, že z tejto funkcie odstupuje.“*

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozhodol o podanom odvolaní uznesením č. k. 43 Cob 254/2009-26 z 30. októbra 2009 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil s poukázaním na skutočnosť, že postup pri odstúpení člena predstavenstva z funkcie upravovali stanovy obchodnej spoločnosti a táto úprava má prednosť pred úpravou obsiahnutou v Obchodnom zákonníku.

Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom tvrdil, že *„Skutočnosti, na ktoré poukázal odvolací súd, sú nové. Z rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že ten nevychádzal zo znenia stanov spoločnosti. Účastník v 3. rade sa preto k týmto skutočnostiam nevyjadroval. Po preskúmaní druhostupňového rozhodnutia je zrejmé, že druhostupňový súd doplnil dokazovanie, ku ktorému sa však účastník v 3. rade nemal možnosť vyjadriť. Druhostupňový súd svoje tvrdenia opiera o stanovy ako listinný dôkaz. Znovu zdôrazňujem, že z odôvodnení prvostupňového a druhostupňového rozhodnutia vyplýva, že tento dôkaz bol vykonaný až v druhostupňovom konaní po podaní odvolania. Odvolací súd tento dôkaz vykonal, pričom nedal žiadnu možnosť sa účastníkovi v 3. rade k nemu vyjadriť. Porušil tak jeho základné ľudské právo vyjadrené v článku 48 odseku 2 Ústavy SR vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.“*

Sťažovateľ tiež vyslovil názor, že zo strany krajského súdu došlo k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obdo 3/2010 z 10. marca 2010 dovolanie sťažovateľa odmietol s poukázaním na skutočnosť, že z dovolania sťažovateľa nevyplýva žiadna situácia, ktorá by zakladala preskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu z dôvodu odopretia možnosti sťažovateľa konať pred súdom podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

Podľa názoru sťažovateľa *„S predmetným názorom nemožno súhlasiť. Podľa § 237 písmena f) Občianskeho súdneho poriadku v účinnom znení: Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.*

Odňatie možnosti konať pred súdom tkvie v prvom rade v porušení práva dávajúcemu účastníkovi konania možnosť účinnej obrany vyjadrenej v článku 48 odseku 2 Ústavy. Podľa prvej vety tohto ustanovenia: Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Z predmetného konania je zrejmé, že druhostupňový súd pojednávanie nenariadil a vychádzal zo skutočností, ktoré neboli predmetom konania pred prvostupňovým súdom. Prvostupňový súd neskúmal stanovy likvidovanej spoločnosti. Z tohto dokumentu vychádzal až druhostupňový súd.

Sťažovateľ má za to, že druhostupňový súd nesprávne právne posúdil vec na základe vykonania nového dôkazu - stanov. Sťažovateľ sa však nemohol účinne brániť, nakoľko druhostupňové rozhodnutie je konečné. Znamená to, že sa nemohol vyjadriť k argumentácii druhostupňového súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nesprávne právne posúdil vec. Skonštatoval, že v nesporových konaniach súd neoboznamuje účastníkov konania z dôkazmi a tí sa k nim ani nevyjadrujú. Táto argumentácia je však v rozpore s článkom 48 odsekom 2 Ústavy, ktorý nerozlišuje medzi sporovým a nesporovým konaním.

Predmetom konania je ustanovenie do funkcie likvidátora. Z tohto rozhodnutia, ktoré je vydané autoritatívne štátnym orgánom pri výkone verejnej moci, plynú práva a povinnosti. Konštatovanie, že pri tomto rozhodnutí sa účastník konania neoboznamuje

súdom s dôkazmi a nevyjadruje sa k nim je nie len v rozpore s článkom 48 Ústavy, ale aj zásadami právneho štátu vyjadrenými v článku 1 Ústavy.

K argumentácii ďalej uvádzam, že dovolací súd má povinnosť posudzovať podľa § 237 písmena f) Občianskeho súdneho poriadku všetky procesné nedostatky. V žiadnom prípade nie len tie, ktoré sú uvedené v Občianskom súdnom poriadku v účinnom znení. Jednotlivé zásady kodifikujú aj iné zákonné predpisy, Ústava, ústavné zákony a nadnárodné dokumenty. Pokiaľ súd zužuje posudzovanie porušenia len na Občiansky súdny poriadok účinnom znení, obchádza tak rovnocenné a dokonca aj nadradené právne predpisy tomuto zákonu.

Skutočnosť, že je nutné posudzovať aj iné právne predpisy potvrdzuje tiež teória. Napríklad Nesrovnal v komentári k § 237 písmenu f) Občianskeho súdneho poriadku priamo odkazuje na článok 48 odsek 2 Ústavy.

Poukazujem tiež na to, že napadané rozhodnutie je veľmi stručné a opiera sa najmä komentár. V rozhodnutí pritom nie je uvedené o aký komentár ide a kto ho vydal. S ohľadom na právo na spravodlivý súdny proces vyjadrené v článku 46 Ústavy a článku 6 odseku 1 Dohovoru má byť rozhodnutie aj náležité zdôvodnené.“

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd „rozhodol, že základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces vyjadrené v článku 46 odseku 1 Ústavy, článku 6 odseku 1 Dohovoru a základné právo sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým dôkazom, ktoré sa mu kladú za vinu vyjadrené v článku 48 odseku 2 Ústavy boli rozhodnutím Najvyššieho súdu zo dňa 10. 3. 2010 vydaného v konaní 1 Obdo 3/2010 porušené,

zrušil rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 10. 3. 2010 vydaného v konaní 1 Obdo 3/2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, uložil súdu nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 300,57 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojich základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 3/2010 z 10. marca 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdení, že najvyšší súd nesprávne právne posúdil vec, pokiaľ v napadnutom uznesení sp. zn. 1 Obdo 3/2010 z 10. marca 2010 konštatoval, že v dovolaní napadnutom konaní nenastala „žiadna situácia, ktorá by zodpovedala uvedenej náplni § 237 písm. f) O. s. p.“. Zásadnou dovolacou námietkou sťažovateľa z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania podľa § 237 OSP bolo tvrdenie, že sa mu ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ namietal, že krajský súd svoje rozhodnutie na rozdiel od okresného súdu oprel o znenie stanov obchodnej spoločnosti, a teda v konaní použil nový dôkaz, ku ktorému sa sťažovateľ ako účastník konania nemal možnosť vyjadriť.

Najvyšší súd k tomu v napadnutom uznesení uvádza:

„Konanie vo veciach obchodného registra je konaním nesporovým, čo znamená, že súd neoboznamuje účastníkov s dôkazmi, ani účastníci sa nevyjadrujú.

Súd prvého stupňa vo veci vymenovania likvidátora spoločnosti konal a zistil, že sama spoločnosť po skončení konkurzu na jej majetok po splnení rozvrhového uznesenia vstúpila do likvidácie. Pretože si táto spoločnosť bez zbytočného odkladu nevymenovala likvidátora, musel okresný súd v zmysle § 71 ods. 1 Obch. zák. ustanoviť likvidátora sám, a to na základe dokladov spoločnosti založených v registrovej zložke v OR. Stanovy spoločnosti sú jedným z dokladov, ktoré musí každá spoločnosť mať v tejto zložke založené. Novým dokladom, ktorý nebol založený v tejto zložke bol list dovolateľa, zo dňa 15.6.1999, ktorým oznámil predstavenstvu i dozornej rade spoločnosti odstúpenie z funkcie člena predstavenstva. Táto skutočnosť sa nepreniesla do nových zápisov v OR, pravdepodobne preto bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26.1.1999, sp. zn. 25-24K 372/98 na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz. Dovolateľ sa vzdal funkcie 6 mesiacov po vyhlásení konkurzu, keď SKP v podstate spravoval majetok a činnosť spoločnosti.

Pretože pri vymenovaní likvidátorov nevedel súd prvého stupňa o vzdám sa funkcie, odvolací súd musel na základe odvolania riešiť situáciu s prihliadnutím na to, ako je v stanovách upravený postup pri odstúpení z funkcie člena predstavenstva. Stanovy nie sú nový doklad.

Podľa komentára k Občianskemu súdnemu poriadku odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v odvolacom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa.“

Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo potrebné uvedené rozhodnutie považovať za arbitrárne, svojvoľné či neodôvodnené. Najvyšší súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, pričom toto odôvodnenie je logické a konzistentné. Konštatovania najvyššieho súdu týkajúce sa postupu všeobecných súdov pri rozhodovaní o vymenovaní likvidátora majú oporu v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, najmä v § 200e ods. 2 a 3 v spojení s § 114 ods. 3 a § 120 ods. 2 OSP.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd vo vzťahu k námietke zásahu do základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uzatvára, že v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nezistil také nedostatky, ktoré by mohli viesť k vysloveniu porušenia označeného základného práva sťažovateľa.

Aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa ústavný súd stotožňuje s názorom najvyššieho súdu, že stanovy obchodnej spoločnosti nepredstavovali v danom prípade nový dôkaz. Sťažovateľ, ako sám uviedol, bol členom predstavenstva obchodnej spoločnosti od 11. marca 1998, pričom z titulu výkonu tejto funkcie bol nepochybne s obsahom stanov spoločnosti oboznámený. Logickou sa javí tiež argumentácia najvyššieho súdu, ktorý konštatoval, že okresný súd v rámci postupu pri ustanovovaní likvidátora spoločnosti podľa

§ 71 ods. 1 Obchodného zákonníka vychádzal z obsahu zbierky listín, ktorej súčasťou boli aj stanovy spoločnosti. Taktiež samotná skutočnosť, že na obsah stanov v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal až krajský súd pri rozhodovaní o podanom odvolaní sťažovateľa, neznamená, že stanovy neboli súčasťou podkladov pre rozhodnutie okresného súdu a že by teda mali predstavovať v konaní nový dôkaz.

Ústavný súd na tomto mieste zároveň pripomína, že zásadne nie je oprávnený posudzovať a hodnotiť právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ak preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia) orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 3/2010 z 10. marca 2010 a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol jeho sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2010